

17.05.2017

Dnro Fimea
002714/00.04.05/2017

Keskusrikospoliisi
Rikostekninen laboratorio
Jokiniemenkuja 4
PL 285
01301 VANTAA

Huumausaineen ominaisuudet - 3-metoksifensyklidiini (3-MeO-PCP)

Keskusrikospoliisin rikostekninen laboratorio on pyytänyt Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskusta (Fimea) lausumaan alla oleviin kysymyksiin kansallisesti huumausaineeksi 28.9.2015 luokitellusta aineesta.

- Kuvaus aineesta ja sen vaikutuksesta käyttäjään?
- Käyttötapa/-tavat ja -annostus?
- Mihin "perinteiseen" huumausaineeseen aine voidaan rinnastaa?
- Voidaanko ainetta pitää RL 50 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuna erittäin vaarallisena huumausaineena?
- Kuinka monessa kuolemantapauksessa 3-MeO-PCP on ollut osallinen kuolemaan Suomessa ja Euroopassa?

Fimea toimittaa esitettyihin kysymyksiin vastatakseen laatimansa 3-metoksifensyklidiinin (3-MeO-PCP) eli 1-[1-(3-metoksifenyylisykloheksyyli)-piperidiinin toimenpide-ehdotuksen (Fimea dnro 003363/06.08.00.10/2014, 16.12.2014 ja sen liite 1). Tällä lomakkeella on lyhyt kuvaus aineesta vastaten useisiin esitettyihin kysymyksiin. On myös todettu, että aineella ei ole tehty varsinaisia turvallisuustutkimuksia. Kyseessä on ns. uusi psykoaktiivinen aine, jota on ryhdytty käyttämään päihtymistarkoituksessa joitakin vuosia sitten, joten tutkimustietoa aineen ominaisuuksista ja haitoista on kertynyt ja kertyy vasta viime vuosina. Toimenpide-ehdotuksen laatimisen jälkeen on aineesta julkaistu jonkin verran lisää tutkimuksia minkä vuoksi Fimea toteaa aineesta lisäksi seuraavaa:

3-MeO-PCP:n ominaisuuksista

3-MeO-PCP on voimakas NMDA –reseptori antagonisti, joka havaittiin päihdekäytössä vuonna 2011. NMDA- reseptorin välityksellä vaikutukset ovat dissosiativisen anesteetin kaltaiset, samoin kuin lääkinnällisestä käytöstä poistetun ja huumausaineeksi luokitellun fensyklidiinin (PCP). 3-MeO-PCP onkin perinteisemmistä huumausaineista rinnastettavissa fensyklidiiniin. Fensyklidiinin käyttö huumausaineena on Suomessa harvinaista.

Päihdekäytössä tavoitellut ja käyttäjien raportoimat vaikutukset ovat lähinnä hallusinogeenisiä ja väsyttäviä. Kuvatut sivuvaikutukset ovat psykomotorinen kiihtyneisyys, kognitiivisten toimintojen heikentyminen sekä sekavuus ja suuremmilla annoksilla sydämen tiheälyöntisyys, ruumiinlämmön kohoaminen, väkivaltaisuus, itsetuhoiset ajatukset sekä kouristukset ja kooma.

3-MeO-PCP:n aiheuttamista myrkytyksistä on julkaistu joitakin tapauskuvauksia. Toimenpide-ehdotuksen liitteessä mainittu myrkytystila Skotlannissa aiheutti vakavia hallusinaatioita ja murhan yrityksen. Siinä henkilöllä todettiin sekakäyttöä ja lisäksi henkilöllä oli päihteidenkäyttöhistoriaa ongelmiseen. Tsekeistä, Italiasta ja Ruotsista on raportoitu tehohoitoon johtaneita myrkytystapausta, pääsääntöisesti muiden huumausaineiden tai alkoholin kanssa yhteiskäytön seurauksena. Suomessa 3-MeO-PCP on todettu kolmessa kuolinsyöntutkimuksessa vuosina 2016 ja 2017. Yhdysvalloista ja Ruotsista on julkaisuja kahdeksasta kuolemantapauksesta liittyen 3-MeO-PCP:n käyttöön. Yksinomaan 3-MeO-PCP:n käytöstä seuranneita myrkytyksiä on raportoitu vähän, mutta niissä kliiniset oireet ovat olleet verenpaineen nousu, sydämen tiheälyöntisyys, ruumiinlämmön kohoaminen sekä hämmennys ja sekavuus, persoonallisuuden jakautuminen sekä lisäksi mahdolliset hallusinaatiot. Myrkytysten kliininen kuva muistuttaa fensyklidiinimyrkytyksestä seuraavia oireita.

Käyttötapa ja -annos

3-MeO-PCP:n tavanomaisen väärinkäyttöannoksena suun tai nenän kautta otettuna voidaan pitää 5–20 mg. Nämä ovat myös yleisimmät käyttötavat vaikka myös polttamalla tai suonensisäisesti käyttöä on kuvattu. 3-MeO-PCP esiintyy useimmiten jauhemaisena, mutta myös tabletteina. Suun kautta otettaessa vaikutuksen on raportoitu alkavan noin puolessa tunnissa, ollen voimakkaimmillaan noin kahden tunnin kuluttua ja kestävä noin 4,5 tuntia. Tämä muistuttaa fensyklidiinin vaikutusaikoja.

Erittäin vaarallisen huumausaineen määritelmä

Erittäin vaarallisella huumausaineella tarkoitetaan huumausainetta, jonka käyttöön liittyy virheellisestä annostelusta johtuva hengenvaara, lyhytaikaisestakin käytöstä johtuva vakavan terveydellisen vaurion vaara tai voimakkaat vieroitusoireet. Tähän todetaan, että 3-MeO-PCP:llä ei ole tehty varsinaisia turvallisuus- tai toksisuustestejä. Nykytiedolla vaikuttaisi, että fensyklidiinin tavoin vakavien haittojen, kuten myös kuolemantapausten, riski 3-MeO-PCP:n osalta kohoaa nopeasti 20 mg annoksesta ylöspäin. Myrkytys tulee todennäköisesti selvästi suuremmilla annoksilla kuin niillä, joiden aiheuttamat psykologiset vaikutukset, kuten hallusinaatiot, aistiharhat, itsetuhoiset ajatukset ja väkivaltaisuus, jo johtavat henkeä ja terveyttä uhkaaviin tilanteisiin.

Hyväksyjä

Leinonen Eeva
Pihlainen Katja

Johtaja
Ylitarkastaja

Allekirjoitus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Fimea 17.05.2017. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Liitteet

Toimenpide-ehdotus Fimea dnro 003363/06.08.00.10/2014, 16.12.2014 ja sen liite 1

Keskusrikospoliisi
Rikostekninen laboratorio
Jokiniemenkuja 4
PL 285
01301 VANTAA

19.05.2017

Dnro Fimea
002782/00.04.05/2017

Huumausaineen ominaisuudet – DOB

Keskusrikospoliisin rikostekninen laboratorio on pyytänyt Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskusta (Fimea) lausumaan alla oleviin kysymyksiin Yhdistyneiden Kansakuntien (YK) vuoden 1971 yleissopimuksella psykotrooppisista aineista huumausaineeksi luokitellusta aineesta.

- Kuvaus aineesta ja sen vaikutuksesta käyttäjään?
- Käyttötapa/-tavat ja -annostus ja mikä on keskimääräinen käyttöannos kullakin käyttötavalla? Mikä on tyypillisin väärinkäyttötapa?
- Mikä on hengenvaarallisen käyttöannoksen koko kullakin käyttötavalla?
- Mihin "perinteiseen" huumausaineeseen aine voidaan rinnastaa?
- Voidaanko ainetta pitää RL 50 luvun 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuna erittäin vaarallisena huumausaineena?

Fimea toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Aineen luokittelu kansainvälisesti

Maailman terveysjärjestön (WHO) esityksestä YK:n huumausaineyleistoimikunnan kokous helmikuussa 1985 päätti ottaa dimetoksibromiamfetamiinin (DOB) ((±)-4-bromo-2,5-dimetoksi- α -metyyli-fenetyyliamiini) eli toiselta nimeltään brolamfetamiinin kansainväliseen valvontaan huumausaineena vuoden 1971 yleissopimuksella psykotrooppisista aineista.

DOB:n ominaisuuksista

DOB on hallusinogeeninen, niin sanottuun 2C –sarjaan kuuluva amfeta-miinijohdos, jota käytetään huumausaineen tavoin, eikä sillä ole teollista tai lääkinnällistä käyttötarkoitusta. Aine on syntetisoitu ensimmäisen kerran vuonna 1967 ja tämä on dokumentoitu Alexander ja Ann Shulginin fenetyyliamiini-johdannaisia käsittelevässä kirjassa (Pihkal, 1991). 2C -sarjassa muita tunnettuja, perinteisiä sekä uudempia, huumausaineita on esimerkiksi 2C-B ja 25I-NBOMe ja näillä kaikilla on sekä hallusinogeenisiä että piristäviä vaikutuksia. Annoksesta riippuen vaikutukset muistuttavat myös MDMA:n käytöllä tavoiteltuja vaikutuksia.

Erityistä tälle aineelle on, että sen vaikutus alkaa hitaasti (puolesta tunnista jopa yli kahden tunnin kuluttua) ja vaikutusaika on hyvin pitkä, 6-16 tuntia pienillä ja tavanomaisilla annoksilla, sekä suuremmilla yli vuorokauden. Tämän vuoksi sen käyttöä huumausaineena myös vältetään ja sen käyttö ei ole koskaan yleistynyt kovin laajaksi.

Yliannostelun sattuessa oireina on kuvattu vakavia ja kivuliaita kouristuksia, laskimoiden verenkiertohäiriöitä (spasmeja), depersonalisaatiota, myös kuolemantapauksista on mainintoja.

Käyttötapa

Yleisin annostelureitti on suun kautta.

Käyttöannos

Tavanomaisena käyttöannoksena voi pitää 0,75–1,75 mg. Annostelu on kuitenkin hyvin tarkkaa toivotunlaisen subjektiivisen vaikutuksen saamiseksi, koska vaikutuksia raportoidaan jo 0,2 mg annoksilla ja liika-annosteluna pidetään jo 3–3,5 milligrammaa.

Annostelun tarkkuuden ja aineen voimakkuuden vuoksi sitä esiintyykin usein tableteiksi, mikrotableteiksi tai pienille paperilapuille jonkun valmiiksi annostelemana (vrt. LSD). Kaikki tällaiset valmistemuodot on laittomasti valmistettuja, jolloin laadusta, kuten koostumuksesta ei useinkaan ole varmuutta.

Erittäin vaarallisen huumausaineen määritelmä

Erittäin vaarallisella huumausaineella tarkoitetaan huumausainetta, jonka käyttöön liittyy virheellisestä annostelusta johtuva hengenvaara, lyhytaikaisestakin käytöstä johtuva vakavan terveydellisen vaurion vaara tai voimakkaat vieroitusoireet. Hallusinogeenisten fenetyyliamiinien, kuten DOB:n kohdalla on pohdittava virheellisen annostelun mahdollisuutta aineen voimakkuuden vuoksi. Lyhytaikaisesta käytöstä johtuva terveyshaitta seuraa vahvuudesta johtuen todennäköisemmin voimakkaiden vaikutusten ja mahdollisten traumojen kuin aineen välittömän myrkyllisyyden vuoksi.

Hyväksyjä

Leinonen
Pihlainen Katja

Eeva Johtaja
Ylitarkastaja

Allekirjoitus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Fimea 19.05.2017. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.